

Ruoka-aputoiminta Itä-Uudellamaalla

Katja Blomberg 11.6.2026

Tausta

- Ruoka-aputoiminnan määräraha on kohdennettua valtionavustusta, jota kunnat tai hyvinvointialueet voivat hakea ruoka-avun toteuttamisen kustannuksiin. Itä-Uudenmaan hva:lle myönnetty 103 300€. Avustuksesta 15% käytettävissä hankehallintaan.
- Itä-Uudellamaalla hyvinvointialue toimii hankehallinnoijana kahden vuoden pituisessa hankkeessa (2025–2026). Avustuksia myöntää Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL).
- Ruoka-aputoiminnan valtionavustusta myönnetään
 - kustannuksiin, joita aiheuttaa lahjoitetun ruuan jakelusta tai muusta ruoka-aputoiminnan järjestämisestä
 - lahjoitus- ja hävikkiruokapainotteisten yhteisöruokailujen kuluihin
 - hankehallinnoijan eli kunnan tai hyvinvointialueen ruoka-aputoimintaan liittyviin koordinaatiokuluihin.
- Tämän hetken tietojen mukaan uusi avustushaku alkaa syyskuussa 2026.

Tausta

- Ruoka-aputoimintaa järjestetään lähes kaikissa Itä-Uudenmaan kunnissa (ei Lapinjärvellä).
- Ruoka aputoimintaan voi hakeutua kuka vaan arjesta selviytymisessä tukea tarvitseva.
- Ruoka-apua järjestää alueella kunta, seurakunta tai järjestö yhdessä vapaaehtoisten kanssa.
- Ruoka-avussa voi myös halutessaan päästä juttelemaan jalkautuvan sosiaalityön työntekijän tai diakonin kanssa arjen haasteista. Ruoka-aputoiminta tarjoaa yhteisön ja paikan, jossa tulee hyväksytyksi juuri sellaisena kuin on.
- Avustettavan toiminnan tavoite on vahvistaa alueella toimivien ruoka-aputoimijoiden tavoitteellista yhteistyötä ja kiinnittymistä sekä kuntien että hyvinvointialueen toteuttamaan osallisuutta edistävään ja eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää vähentävään hyvinvointityöhön.

Jalkautuvan sosiaalityön rooli

- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen jalkautuva sosiaalityö aloitti vuonna 2024 säännölliset käynnit alueen ruoka-aputilaisuuksissa.
- Tilaisuuksissa tarjotaan sosiaaliohjausta halukkaille.
- Ohjauksen pääpaino on ollut talous- ja asumisasioissa, mutta myös terveyteen, mielenterveyteen, päihteisiin sekä työ- ja koulutuskysymyksiin liittyvissä asioissa on autettu.
- Lisäksi on tuettu sosiaalitoimen ajanvarauksessa ja yhteydenotossa. Vuonna 2024 jalkautuva sosiaalityö kohtasi 104 asukasta ruoka-aputoiminnassa (seuranta aloitettiin kesken vuoden).

Hyvinvointialueen henkilöstöresursointi

- Hallinnointikustannukset voivat olla enimmillään 15 prosenttia laskettuna valtionavustuspäätöksen mukaisesta hankehallinnoijan ja osatoteuttajien yhteenlasketun valtionavustuksen määrästä = 15 000 € / 2 vuotta
- Taloussuunnittelijan työpanos n.15h/2 vuotta
- Erityisasiantuntijan (projektijohtaminen) työpanos 48h/2 vuotta
- Erityisasiantuntijan (hyte) työpanos 6h/2 vuotta
- Kehittämiskohtajan työpanos 10h/2 vuotta
- Perhe- ja sosiaalipalvelujen esihenkilön työpanos 4h/2 vuotta
 - Yhteensä n. 83h/2 vuotta (n. 2 viikon työpanos)
 - Jalkautuvan sosiaalityön resurssia ei mukana laskennassa, työtä tehdään joka tapauksessa

Esimerkkejä hankehallinnoijan tehtävistä

Tehtävälista								
	Tehtävä / Virstanpylväs	Tyyppi	Aloitus	Lopetus	Vastuuhlö	Tila	Kuvaus	
	Uutiskirje 1/2025	Tehtävä	31.3.2025		Mattila Minna	Valmis		
	Maksupäivä		1.4.2025			Valmis	THL maksaa hyvinvointialueelle 51 506 €	
	Avustuksen siirto	Tehtävä	31.5.2025		Hälinen Päivi	Valmis	Osatoteuttajien kuluselvytys ajalta 1.1.-30.4.2025 ja avustuksen siirto siihen perustuen	
	Uutiskirje 2/2025	Tehtävä	30.6.2025		Mattila Minna	Valmis		
	Uutiskirje 3/2025	Tehtävä	30.9.2025		Mattila Minna	Valmis		
	Avustuksen siirto	Tehtävä	30.9.2025		Hälinen Päivi	Valmis	Osatoteuttajien kuluselvytys ajalta 1.5.-31.8.2025 ja avustuksen siirto siihen perustuen	
	Väilraportti	Tarkistuspiste	30.9.2025	30.9.2025	Mattila Minna	Valmis	Väilraportti THL:lle ajalta 1.1.-31.8.2025	
	Maksupäivä		1.10.2025			Valmis	THL maksaa hyvinvointialueelle 20 603 €	
	Uutiskirje 4/2025	Tehtävä	16.12.2025		Mattila Minna	Valmis	Lähetetty 16.12.2025.	
	Projektiryhmän kokous	Tehtävä	21.1.2026		Allinen Nnenna	Valmis	Sovittu projektiryhmän kokous tähän. Väilraportin valmistelu ja kulujen seuranta. Työajanseurantalomake.	
	Avustuksen siirto	Tehtävä	31.1.2026	31.3.2026	Hälinen Päivi	Valmis	Osatoteuttajien kuluselvytys (DL 20.1.) ajalta 1.9.-31.12.2025 ja avustuksen siirto siihen perustuen. Osatoteuttajat toimittaneet kaikki	

Perustelut

- Valtiovarainministeriö päätti 17.6.2025 käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä oli laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten. Arviointimenettely päättyi 11.6.2026, mutta hyvinvointialuetta edellytetään tasapainottamaan taloutensa vuoden 2031 aikana.
- Aluehallitus päätti 12.3.2026 käynnistää Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintalain (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 449/2007) 4 §:n ja 7 §:n mukaiset kuuden viikon yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tuottavuusohjelman toimenpiteistä ja muista tarvittavista säästötoimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena vähennetään n. 50 henkilöä ja organisaatiorakennetta muutetaan.
- Henkilöstön tulee sijoittua tarkoituksenmukaisiin tehtäviin, henkilöstömitoituksen ja resurssien kohdentumisen tulee olla oikeudenmukaista sekä vastata asiakas- ja potilastarpeisiin.
- Hankehallinnointi keskittyy kehittämisspalveluihin, joista lakkautettiin jo syksyn 2025 muutosneuvottelujen seurauksena 2 erityisasiantuntijan tehtävää.

- Hyvinvointialueen tulee keskittää sekä henkilöstövoimavarat että niiden käyttö lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Ruoka-aputoiminta ei ole hyvinvointialueen lakisääteistä ydintehtävää, vaikka sillä on yhteyttä esim. aikuissosiaalityöhön ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.
- Hyvinvointialueella on käynnissä 101 eri vaiheissa (valmistelu, suunnittelu, toteutus) olevaa projektia. Hyvinvointialueen on turvattava lakisääteiset ja perustehtävän mukaiset toiminnot ja edistettävä tuottavuusohjelman mukaisia toimenpiteitä talouden kuntoon saattamiseksi.
- Hyvinvointialue toimii hankehallinnoijana vuoden 2026 loppuun (nykyinen hankekausi). Hyvinvointialue on toiminut hankehallinnoijana vuodesta 2024 alkaen.
- Hyvinvointialue ei hae hankerahoitusta seuraavalle kaudelle.
- Jalkautuvaa sosiaalityötä toteutetaan ja se voidaan linkittää ruoka-aputoimintaan kuten aiemmin.
- Alueen kuntien on mahdollista jatkossa arvioida halukkuuttaan hakea rahoitusta ruoka-aputoimintaan.
- Porvoon kaupungin kanssa asiasta on keskusteltu hyvässä yhteishengessä 29.4.2026 tapaamisessa (Porvoon kaupungin johto, hva-johtaja, sote-johtaja, kehittämisjohtaja)